

HE 146/2021

Esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi 2022

Suomen Rauhanliiton lausunto kunta- ja terveystieteille

(Rauhantien järjestöjen toiminta, oikeusministeriön budjettikohta 25.01.50)

Rauhanliiton lausunto liittyy valtion talousarvioesitykseen 2022. Keskitymme lausunnossa toimintakenttämme rahoitukseen, suomalaisen rauhantien järjestöjen toiminnan tukeen.

Moni on huolissaan vihapuheesta, lisääntyneestä polarisoitumisesta yhteiskunnassa ja väkivallan ja sen uhan lisääntymisestä niin maailmalla kuin Suomessa. Myös valtioiden välit ovat monen arvion mukaan kiristyneet lähes kylmän sodan aikaiseen ja suurvallat ovat irtautuneet useasta monenkeskisestä kansainvälisestä sopimuksesta, jotka ovat meille pienempien valtioiden turvallisuudelle tärkeitä.

Rauha tarvitsee puolestapuhujansa ja rakentajansa niin Suomessa kuin globaalisti. Suuri osa rauhaamme ja turvallisuuttamme uhkaavista haasteista ovat sellaisia, joihin ei ole sotilaallista ratkaisua – esimerkkeinä mainittakoon ilmastonmuutos, pandemiat, hybridi- ja kyberuhkat sekä väkivaltainen ekstremismi. Turvallisuus- ja rauhanpolitiikasta tarvitaan avointa kansalaiskeskustelua. Järjestöt ovat tälle keskustelulle tärkeä väylä ja mahdollistaja. Huoli turvattomuuden ja vihapuheen lisääntymisestä Suomessa on tätä päivää. Väkivallasta niin kouluissa, kodeissa, kaduilla kuin virtuaalisessa ympäristössämme uutisoidaan paljon ja siihen etsitään ratkaisuja.

Rauhantien järjestöjen toiminta-avustuksen tavoitteena on ollut tukea rauhantien avulla yhteiskunnassa ihmisoikeuksien toteutumista, demokratiaa ja sosiaalisesti kestävästä yhteiskuntaa sekä kestävästä kehityksestä, erityisesti YK:n Agenda 2030 tavoitetta 16, Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto.

Rauhanjärjestöistä Rauhanliitto tuottaa esimerkiksi laajasti rauhan- ja globaalikasvatusta ja ylläpitää kansalaisten toimintakeskus Rauhanasemaa. Kouluille ja nuorisotyön organisaatioille tuotetaan maksuttomia koulutuksia, joita tilataan enemmän kuin voimme tarjota. Tämän ohella rauhanjärjestöt tekevät arvostettua turvallisuuspolitiikan ja asevalvontakysymysten asiantuntijatyötä ja paljon viestintä- ja julkaisutoimintaa, sekä antavat kanavan ihmisille toimia

rauhan ja väkivallattomuuden puolesta. Suuri osa työstä tehdään vapaaehtoistoimintana, mutta se tarvitsee perusrahoituksen, jolla vapaaehtoistyö mahdollistetaan ja jolla varmistetaan myös suomalaisen rauhantyön osaaminen ja jatkuvuus.

Rauhanjärjestöiltä on leikattu toistuvasti lähes kymmenen vuoden ajan. Usein eduskunta on ratkonut ja paikannut rahoituksen riittämättömyyttä nk. joululahjarahoilla.

Rauhanjärjestöt siirrettiin opetus- ja kulttuuriministeriöstä oikeusministeriön rahoitettaviin vuonna 2019. Hallituksen pienen määrärahalisäyksen turvin vuonna 2020 rauhantyön määräraha oli budjettiesityksessä 500 000 euroa. Samaten oli vuodelle 2021, mutta sen lisäksi eduskunta antoi 200 000 euroa niin että suomalaiselle rauhantyölle jaettiin OM:stä lopulta 700 000 euroa. Nyt käsittelyssä olevassa valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2022 oikeusministeriön budjettiesitys on jälleen vain 500 000 euroa, kun esitykseen ei lisätty eduskunnan viime vuoden lisäystä vaan se on merkitty leikkauksena.

Eduskunnan tahto ja viesti

Jo vuonna 2016 eduskunnan valtiovarainvaliokunta kirjasi mietintöönsä, silloin opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) alaisuudessa olleiden rauhan- ja ihmisoikeusjärjestöille myönnettävien järjestötukien käsittelyn yhteydessä, että ”*Valiokunta pitää tärkeänä, että järjestötukien rahoitukseen pyritään löytämään kestävä ratkaisu kevään 2017 kehyspäätöksessä*”. Näin ei oikeasti tehty silloin, eikä tähän kunnolla ole palattu myöhemminkään.

Rauhanjärjestöt ovat esittäneet hallitukselle, että tällä vaalikaudella rauhantyön tukeen saataisiin selkeä tasokorotus siten, että rauhantyön järjestöjen toiminnan tuki saataisiin nostettua hallituskauden aikana miljoonaan euroon.

Eduskunnalta pyydämmekin, että valiokunta ja sen jaosto osoittaisi vuoden 2022 talousarvion kohtaan 25.01.50 lisämäärärahaa +500 000 euroa, tai minimissään 200 000 euroa, josta on olemassa edustajien talousarvioaloitteet, ja että se kirjattaisiin tarkoitetun rauhantyön järjestöjen toiminnan tukiin.

Lisätietoa

<https://rauhanliitto.fi>

Suomen Rauhanliitto on 16 rauhanjärjestön kattojärjestö ja rauhankysymysten asiantuntija. Sen jäsenenä on suomen- ja ruotsinkielisiä, valtakunnallisia ja paikallisia yhdistyksiä. Vuonna 2020 Rauhanliitto vietti juhlavuotta, kun sen toisesta perustamisvuodesta tuli 100 vuotta. Ensimmäisen kerran Rauhanliitto perustettiin jo autonomia aikana 1907, mutta venäläistämispolitiikan aikana järjestön sääntöjen hyväksyntä peruutettiin. Uudestaan yhdistys perustettiin itsenäistymisen jälkeen. Rauhanliitto ylläpitää kansalaistoiminnankeskus Rauhanasemaa Itä-Pasilassa, Helsingissä. Rauhanliiton lisäksi Suomessa toimii kymmenkunta valtakunnallista rauhanjärjestöä / ja ryhmää jotka saa tukea samasta avustuskohdasta